

Θέματα

ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση για την εκπαίδευση
ΤΕΥΧΟΣ 44, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009, ΤΙΜΗ 5.00

- *Αντισμός και Επικοινωνία*
- *Κινητική και Γραφοκινητική Ανάπτυξη κατά την Πρώτη Σχολική Ηλικία*
- *Χαρακτηριστικά Ειδικών Παιδαγωγών Π.Ε. και οι Απόψεις τους για τη Συνεκπαίδευση*
- *Διδακτική Επίλυσης Προβλημάτων στα Μαθηματικά για Παιδιά με Μ.Δ.*
- *Ιχνηλατώντας το Νέο Νόμο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*
- *Π.Ε.Σ.Ε.Α.: Έκθεση Πεπραγμένων του Δ.Σ., Έτους 2008*

Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Π.Ε.Σ.Ε.Α.)
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009 ΤΕΥΧΟΣ 44 ΤΙΜΗ 5.00 ΚΩΔΙΚΟΣ 5018

Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΩΔΙΚΟΣ 5018

Διεύθυνση: Γούναρη 21-23,
185 31 Πειραιάς
Τηλ.-Fax: 2651048830, 210 9731636
Κιν.: 6977244295, 6976775312
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
http://www.pesea.gr

Ιδιοκτήτης: Π.Ε.Σ.Ε.Α.
Εκδότης: Μηνάς Ευσταθίου

Συντακτική Επιτροπή

Μηνάς Ευσταθίου: 6977244295
Γιάννης Βούρβουλης: 6976775312
Γιώργος Κ. Γαλάνης: 210 4954478
Αγγελής Αντωνόπουλος: 27410 71152
Γεωργία Ελευθεράκη: 210 2235478
Γιάννης Μπουσδούνης: 210 9731636

Επιστημονικοί Σύμβουλοι

Γιώργος Τσιάκαλος
Λάμπρος Σταύρου
Σπύρος Σούλης

Υπεύθυνος Έκδοσης: Μηνάς Ευσταθίου

Φωτογραφία: Ελένη Κελεσιδου

Επιμέλεια: Συντακτική Επιτροπή

Στοιχειοθεσία: Ιωάννα Τσίκα

Εκτύπωση: Γεώργιος Μυλωνάς & ΣΙΑ Ο.Ε.

Συνεργασίες - Συνδρομές

Προς: e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
Μηνά Ευσταθίου, Απελευθερώσεως 14,
453 32 - Ιωάννινα, 6977244295
Γιάννη Βούρβουλη, Θουκυδίδου 34,
164 52 - Αργυρούπολη, 6976775312
Π.Ε.Σ.Ε.Α., Τ.Θ. 80497, 18510 - Πειραιάς

Συνδρομή ενός έτους (4 τεύχη): 20.00

Συνδρομή Οργανισμών & Ν.Π.Δ.Δ.: 30.00

**Με κατάθεση στον Τραπεζικό Λογαριασμό
2760400328582 της Αγροτικής Τράπεζας**

Με ταχυδρομική επιταγή ΕΛ.ΤΑ.

(και την ένδειξη «για Μέλος» ή «για Περιοδικό»,
Ονοματεπώνυμο, Διεύθυνση, Τηλέφωνο)

Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις
του συγγραφέα ο οποίος και βαρύνεται
αποκλειστικά τόσο για την ερευνητική
δεοντολογία, την επιστημονικότητα και εγκυρότητα
των θέσεων όπως αυτές παρουσιάζονται,
όσο και για τη γλώσσα που χρησιμοποιεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα της Έκδοσης	1
Εκπαίδευση παιδιών με ΔΕΠ-Υ	3
Αυτισμός και Επικοινωνία	12
Κινητική και Γραφοκινητική Ανάπτυξη κατά την Πρώτη Σχολική Ηλικία	21
Χαρακτηριστικά Ειδικών Παιδαγωγών Π.Ε. και οι Απόψεις τους για τη Συνεκπαίδευση	28
Αντιλήψεις Δασκάλων και Στρατηγικές Κατανόησης Κειμένου	39
Διδακτική Επίλυσης Προβλημάτων στα Μαθηματικά για παιδιά με Μ.Δ.	48
Μαθησιακές Δυσκολίες και Οικογένεια	57
Συγκριτική Θεώρηση του Νομοθετικού Πλαισίου της Σχολικής Ένταξης ΑμΕΕΑ	65
Ιχνηλατώντας το Νέο Νόμο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης	75

ΠΕΣΕΑ

Έκθεση Πεπραγμένων του Δ.Σ., Έτους 2008	81
Ψήφισμα Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης	97
Εξερχόμενα Δ.Σ. - Εισερχόμενα	99
Δραστηριότητες - Ειδήσεις	105
Παράθυρα στο Βιβλίο και τον Τύπο	108

**«ΔΙΑΛΟΓΟΣ» ΧΩΡΙΣ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΟ “ΣΠΑΔΕ* ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ”,
ΕΝΩ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΚΛΟΓΟΛΟΓΕΙ**

Περί τα μέσα Ιανουαρίου 2009 ανέλαβε Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ο κ. Άρης Σπηλιωτόπουλος, με βασικό σκοπό να εκτονωθεί το οξύ κλίμα που υπήρχε σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, και το οποίο εντάθηκε με το θάνατο του δεκαπεντάχρονου μαθητή το Δεκέμβριο του 2008. Αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο “life still” Υπουργός έστησε Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΑΔΕ) διορίζοντας ως Πρόεδρό του τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μπαμπινιώτη με τη δέσμευση «να καταλήξει, σε περίοδο έξι μηνών διαλόγου, σε ένα σύνολο ολοκληρωμένων προτάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας, οι οποίες θα έχουν προκύψει ύστερα από συναίνεση όλων των μερών (βλέπε συνέντευξη Υπουργού Παιδείας Α. Σπηλιωτόπουλου στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», 05/04/2009). Ο «διάλογος» και η «συναίνεση» για την παιδεία αποτελούσαν τον κράχη σε κάθε συνέντευξη του Υπουργού Παιδείας, για να αγοραστεί το κυριακάτικο φύλλο όποιας εφημερίδας τον φιλοξενούσε. Μερικές αράδες για τον τρόπο εισαγωγής φοιτητών στο Πανεπιστήμιο και με την ψηφιοθηρική σάλτσα ότι «για να εφαρμοστούν οι αλλαγές στην παιδεία θα χρειαστούν τρία χρόνια», δεν έκρυβαν, σε κάθε συνέντευξη, το πολιτικό άγχος του Υπουργού για τις επικείμενες εκλογές (ευρωεκλογές και βουλευτικές εκλογές).

Οι περί την Παιδεία ασχολούμενοι διαπιστώνουμε ότι εδώ και δύο χρόνια έχουμε δύο Υπουργούς Παιδείας και έναν Υφυπουργό οι οποίοι τρέχουν από κανάλι σε κανάλι, από εφημερίδα σε εφημερίδα, και από φιέστα σε φιέστα χωρίς να νοιάζονται για τα καθημερινά προβλήματα που υπάρχουν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Στα υπουργικά γραφεία και τις βιβλιοθήκες στοιβάζονται δεκάδες υπουργικές αποφάσεις, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκυκλίαι που περιμένουν την υπογραφή Υπουργού - Υφυπουργών, χωρίς να νοιάζονται για το νόμιμο αρνητικών επιπτώσεων που δημιουργείται στην οργανωτική δομή και λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Τέτοιες πολιτικές συμπεριφορές αναπαράγονται σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής ιεραρχίας προκαλώντας σε όλους τους θεσμούς της εκπαίδευσης την απορρύθμιση και τη διάλυση. Ένα πλήθος παραδειγμάτων πείθει και τον πιο φανατικό ψηφοφόρο του κυβερνώντος κόμματος της Νέας Δημοκρατίας. **Συγκεκριμένα: 1)** Με τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις οι Προϊστάμενοι των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (**ΚΕΔΔΥ**) «ορίζονται για 4ετή θητεία [...] και κριτήρια επιλογής είναι αυτά που ισχύουν και για τα άλλα στελέχη της εκπαίδευσης» (άρθρο 12 § 4 του **Ν. 3699/2008** ΦΕΚ 199/02-10-2008, τεύχος 1^ο). Όμως παρατηρείται διάφοροι Περιφερειάρχες Π. & Δ. Εκπαίδευσης να διατάζουν προφορικά και παράνομα τον Προϊστάμενο ενός ΚΕΔΔΥ να προϊστάται παράλληλα και σε δεύτερο γειτονικό ΚΕΔΔΥ, χωρίς να τοποθετείται προσωρινός προϊστάμενος, για να λειτουργήσει νόμιμα η υπηρεσία. Η κακοδιοίκηση από ανώτερα στελέχη του εκπαιδευτικού συστήματος παράγει φαινόμενα «νοσφισμού εξουσίας» με όλα τα αρνητικά παρεπόμενα για εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς-κηδεμόνες. **2)** Διάφορα ΠΥΣΠΕ, ΠΥΣΔΕ, ΠΥΣΕΕΠ και το ΥΣΕΕΠ αποφεύγουν τεχνηέντως να καλύψουν τα οργανικά και τα λειτουργικά κενά στα Τμήματα Ένταξης και τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής σε βάρος της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Επιπλέον τοποθετούν παράνομα στις δομές ειδικής αγωγής «εκπαιδευτικούς» που δεν έχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής. **3)** Από την 21^η Ιουνίου 2008 διά-

* ΣΠΑΔΕ: Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο οποίο Προεδρεύει ο καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μπαμπινιώτης.

φορες Σχολικές Περιφέρειες Σχολικών Συμβούλων στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι κενές, και δε συνεδριάζουν τα Συμβούλια Επιλογής Σχολικών Συμβούλων, για να τοποθετήσουν από τους Πίνακες Επιλογής τους αμέσως επόμενους, κατά σειρά προτεραιότητας. Το ίδιο συμβαίνει και με τα Συμβούλια Επιλογής Προϊσταμένων και Διευθυντών Εκπαίδευσης. Οι παροικούντες την «Ιερουσαλήμ του Εκπαιδευτικού Συστήματος» γνωρίζουν πολλά για το πώς πολιτεύονται στα «καθ' υμάς της Παιδείας οι ασκούντες εξουσία».

Τα μέλη και το Διοικητικό Συμβούλιο του **Πανελληνίου Επιστημονικού Σύλλογου Ειδικής Αγωγής**, συγκάλεσαν στις 4 Απριλίου 2009 την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του επιστημονικού σωματείου (Αθήνα στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης) όπου το ενδιαφέρον τους στράφηκε στην εφαρμογή του νέου νόμου **3699/2008**. Οι εισηγητές στη Γενική Συνέλευση του Π.Ε.Σ.Ε.Α. άσκησαν έντονη κριτική στην Κυβέρνηση και την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας για την αδυναμία της να εγχαράξει εκπαιδευτικές πολιτικές για το υποσύστημα της ειδικής αγωγής και οι οποίες θα ανταποκρίνονται σε τέσσερις καίριες νομοθετικές επιταγές που ρητά ορίζονται από το νόμο και δεν υλοποιούνται: **1)** «Η Πολιτεία δεσμεύεται να κατοχυρώνει και να αναβαθμίζει διαρκώς τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ως αναπόσπαστο μέρος της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας παιδείας και να μεριμνά για την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες» (άρθρο 1 § 1 εδάφιο 2 του Ν. 3699/2008 ΦΕΚ 199/02-10-2008, τεύχος 1ο), **2)** «Αποκλειστικός φορέας της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης είναι το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, είναι υποχρεωτική, όπως και η γενική εκπαίδευση, και λειτουργεί ως αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης και παρέχεται σε σχολεία Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (άρθρο 2 § 1 εδάφια 1, 2 και 3), **3)** «Η Πολιτεία δεσμεύεται επίσης να διασφαλίζει σε όλους τους πολίτες με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ίσες ευκαιρίες για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική αυτάρκεια και αυτονομία, με πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους στη μόρφωση και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη» (άρθρο 1 § 1 εδάφιο 3), και **4)** «Η Πολιτεία, αλλά και όλες οι υπηρεσίες και οι λειτουργίες του Κράτους οφείλουν να αναγνωρίζουν την αναπηρία ως μέρος της ανθρωπίνης ύπαρξης, αλλά και ως ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο και σε κάθε περίπτωση να αποτρέπουν τον υποβιβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη συμμετοχή ή τη συνεισφορά τους στην κοινωνική ζωή» (άρθρο 1 § 1 εδάφιο 3 του Ν. 3699/2008).

Ο **Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής**, διαπιστώνοντας ότι η ηγεσία του Υπουργείου θεωρεί ότι τα προβλήματα του υποσυστήματος της ειδικής αγωγής δε «χωράνε στο στημένο διάλογο», προκαλεί την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να απαντήσει, αν μπορεί να αναλάβει την τεράστια πολιτική ευθύνη για μια βαθιά συζήτηση όπου θα διαμορφωθεί το νομοθετικό πλαίσιο ενός δημοκρατικού εκπαιδευτικού συστήματος και υποσυστήματος ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στο οποίο θα έχουν, χωρίς εμπόδια, διαρκή πρόσβαση τα άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ο **Π.Ε.Σ.Ε.Α.** καλεί, όμως, και τις εκπαιδευτικές ομοσπονδίες (ΔΟΕ και ΟΛΜΕ) να πάρουν σαφή θέση σε μια σειρά ζητημάτων που εισάγονται με το νέο νόμο και αφορούν τόσο τους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όσο και τους εκπαιδευτικούς. Εν όψει των επικείμενων αρχαιρεσιών για την ανάδειξη των νέων Διοικητικών Συμβουλίων στις ομοσπονδίες, τα επιτελικά όργανα των παρατάξεων, εκτιμώντας πως η υπόθεση της ειδικής αγωγής όχι μόνο «καίει», αλλά αφήνει και περιθώρια μικροπαραταξιακών «υποσχέσεων» και «χειρισμών» σε διορισμούς και τοποθετήσεις εκπαιδευτικών, αποφάσισαν να αποσιωπήσουν όσα ανοίγουν την «κερκόπορτα» του εμπορίου της ελπίδας... Ως τότε η Ειδική Αγωγή δε θα συμπεριλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη των Γενικών Συνελεύσεων της Δ.Ο.Ε. και της Ο.Λ.Μ.Ε.;

Σημείωμα της Έκδοσης